

Community college

– humanizacja kulturowo-edukacyjnej przestrzeni

Andrzej Murzyn

Niniejsza **darmowa publikacja** zawiera jedynie fragment pełnej wersji całej publikacji.

Aby przeczytać ten tytuł w pełnej wersji [kliknij tutaj](#).

Niniejsza publikacja może być kopiowana, oraz dowolnie rozprowadzana tylko i wyłącznie w formie dostarczonej przez NetPress Digital Sp. z o.o., operatora [sklepu na którym można nabyć niniejszy tytuł w pełnej wersji](#). Zabronione są jakiegokolwiek zmiany w zawartości publikacji bez pisemnej zgody NetPress oraz wydawcy niniejszej publikacji. Zabrania się jej od-sprzedaży, zgodnie z [regulaminem serwisu](#).

Pełna wersja niniejszej publikacji jest do nabycia w sklepie internetowym [Złote Ebooki](#).

Community college

– humanizacja kulturowo-edukacyjnej przestrzeni

Andrzej Murzyn

Community college
– humanizacja kulturowo-edukacyjnej
przestrzeni

Oficyna Wydawnicza „Impuls”
Kraków 2007

© Copyright by Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 2007

Recenzent:

prof. zw. dr hab. Bogusław Śliwerski

Redakcja wydawnicza:

Zuzanna Bochenek

Korekta:

Urszula Lisowska

Projekt okładki:

Ewa Beniak-Haremska

ISBN 978-83-7308-885-6

Oficyna Wydawnicza „Impuls”

30-619 Kraków, ul. Turniejowa 59/5

tel. (0-12) 422-41-80, fax (0-12) 422-59-47

www.impulsoficyna.com.pl, e-mail: impuls@impulsoficyna.com.pl

Wydanie I, Kraków 2007

Spis treści

Wstęp	7
I. Narodziny oświatowej innowacji	11
1. GI Bill i jego znaczenie dla edukacji społecznej	14
2. Raport Komisji Trumana	15
3. Lata sześćdziesiąte impulsem do dalszego rozwoju <i>community colleges</i>	16
II. Podstawowe założenia i ich realizacja	19
1. Zasady otwartego dostępu i sprawiedliwości społecznej	22
2. Wielostronność programów edukacyjnych	27
3. Mocne usytuowanie w społeczności lokalnej	28
4. Nauczanie i uczenie się – w kierunku edukacji przez całe życie	30
5. Wprowadzanie założeń w życie	31
A. Programy transferowe	32
B. Programy techniczno-zawodowe	32
C. Edukacja rozwijająca	33
D. Edukacyjna działalność usługowa	35
E. <i>Community college</i> – rzeczywista droga do społecznego awansu	37
III. Studenci i kadra dydaktyczna	39

IV. Finansowanie i zarządzanie instytucją typu <i>community college</i>	45
1. Kierownictwo i jego zadania	47
2. Program rozwoju ekonomicznego i szkolenia pracowników (na przykładzie Kalifornii)	50
V. W służbie niepełnosprawnym	59
1. Istota programu DSP&S	60
2. Działalność kalifornijskiego stowarzyszenia CAPED	65
VI. <i>Community college</i> w XXI wieku – szanse i zagrożenia.....	73
1. Od uczenia się do edukacji	76
2. Edukacja społeczna	81
3. Edukacja dla życia czy życie dla edukacji?	83
Znaczące wydarzenia w dziejach instytucji typu <i>community college</i>	91
Literatura	97

Wstęp

Kiedy przed kilkoma laty zabierałem się do napisania książki zatytułowanej *Filozofia edukacji u schyłku XX wieku*¹, zależało mi między innymi na poruszeniu kwestii, która nadal wydaje mi się niezwykle istotna z punktu widzenia procesu wychowania i nauczania. Chodzi o zagadnienie egalitaryzmu, które stanowi jeden z zasadniczych elementów liberalnej koncepcji człowieka. Odrzucenie wszelkich prawnych czy politycznych porządków, które miałyby ucieleśniać przekonanie o niejednakowej wartości wszystkich ludzi, jest głównym czynnikiem łączącym dwie postawy wobec człowieka: zgodną z klasycznym liberalizmem oraz wynikającą z istoty chrześcijańskiego personalizmu. Błędna interpretacja zasady egalitaryzmu doprowadziła do rozpanoszenia się „ideologii zawiści”², zgodnie z którą

[...] nie chodzi wcale o to, by ludziom lepiej się żyło, ale tylko o to, by nikomu nie żyło się lepiej niż innemu³.

Żądanie równego podziału wszystkich dóbr pociągnęło za sobą także utratę wolności⁴.

Realizowanie właściwie pojmowanej zasady egalitaryzmu na płaszczyźnie edukacyjnej nie jest rzeczą łatwą. Wydaje się bowiem, że zasada Poppera, zgodnie z którą należy raczej zwalczać konkretne zło, niż żyć na rzecz jakiegoś

---

¹ Andrzej Murzyn: *Filozofia edukacji u schyłku XX wieku. Kwestie wybrane*. Kraków 2001. „Impuls”.

² *Ibidem*, s. 65.

³ Leszek Kołakowski: *Mini-wykłady o maxi-sprawach jak o władzy, o sławie, o równości, o kłamstwie, o tolerancji, o podróżach, o cnocie, o odpowiedzialności zbiorowej, o kole fortuny, o wielkiej zdradzie i inne*. Kraków 1997. „Znak”, s. 25.

⁴ Andrzej Murzyn: *Filozofia edukacji...*, *op. cit.*, s. 66.

abstrakcyjnego dobra, jest nadal ignorowana przez wielu ludzi. Zamiast dostrzegać konkretne problemy społeczne i stawiać rzetelną diagnozę potrzeb, „paraliżują” oni siebie i innych wizjami kolejnego utopijnego społeczeństwa.

Celem niniejszej pracy jest przede wszystkim zapoznanie polskiego czytelnika z historią i zasadami funkcjonowania *community college* – amerykańskiej instytucji oświatowej, która w zasadzie nie ma odpowiednika w naszym kraju. Moim zdaniem, jest ona najlepszym przykładem na to, jak w konkretny sposób humanizować kulturowo-edukacyjną przestrzeń, w której niełatwo jest znaleźć swoje miejsce, zwłaszcza jeżeli mamy do czynienia z tak wielokulturowym społeczeństwem jak amerykańskie. *Community college* to także konkretna odpowiedź na różnorodne potrzeby osób dorosłych, a trzeba pamiętać, że pojęcie osoby dorosłej już dawno nabrało szerszego znaczenia i bardziej otwartego charakteru. Nie wolno także zapominać o tym, że praca z dorosłym uczestnikiem działalności oświatowej wymaga metody, którą niemiecki pedagog, Horst Siebert⁵, określa jako dydaktyka umożliwiania. Aby ją zastosować, trzeba odkryć u uczącej się osoby dorosłej tzw. miejsce zakotwiczenia, które wydaje się niezbędne w procesie twórczego zdobywania wiedzy⁶.

Zasadniczym źródłem mojej pracy będą publikacje tych amerykańskich badaczy, którzy w szczególny sposób przyczynili się nie tylko do szerzenia tej jakże cennej idei oświatowej, ale również do zrozumienia istoty funkcjonowania tej instytucji wśród różnych grup społecznych. Po części odwołam się także do moich doświadczeń wyniesionych z pobytu w Kalifornii na przełomie kwietnia i maja 2006 r., którego głównym celem było zdobycie wiedzy teoretycznej i praktycznej z zakresu działalności tamtejszego college'u typu *community college* – El Camino. Moje spostrzeżenia pozwalają na sformułowanie tezy kluczowej dla zrozumienia istoty *community college*. Jest to instytucja oparta na jak najlepiej pojętej działalności społecznej. Działalność ta wyraźnie wpisuje się w nieustanny proces demokratyzacji społeczeństwa, w którym znane od dawna przesłanie „uczyć się, aby być” zostało uzupełnione zasadą „uczyć się, jak się uczyć przez całe życie”. Mamy tutaj bowiem do czynienia z jakże istotnym dla demokracji liberalnej dążeniem do równowagi

---

⁵ Horst Siebert: *Metody pracy kształceniowej*. Tł. Andrzej Murzyn. Kraków 2005. „Impuls”.

⁶ *Ibidem*, s. 143.

---

między teorią i praktyką edukacyjną, równowagi, która z jednej strony chroni społeczeństwo przed różnego typu utopiami społecznymi (a właściwie zawsze aspołecznymi), a z drugiej strony nie pozwala na to, aby edukacja została zdominowana przez „ludzi aparatury”⁷. Oprócz wysoce praktycznej strony działalności instytucji typu *community college* miałem okazję poznać też jej drugi wymiar – humanistyczny. W moim przekonaniu poziom merytoryczny i atmosfera zajęć ze studentami, w których miałem przyjemność uczestniczyć, w pełni odzwierciedlały istotę uniwersytetu. Co więcej, z humanistycznym wymiarem edukacji zetknąłem się także podczas wizytowania kalifornijskich szkół.

W tym miejscu chciałbym gorąco podziękować osobie, której życzliwość i wsparcie pozwoliły mi uniknąć wielu błędów i która dołożyła wszelkich starań, aby udało mi się możliwie jak najwierniej oddać to, co stanowi istotę *community college*. Dziękuję więc z całego serca Pani Bożenie Morton, Director of Grants z El Camino College w Torrance.

---

⁷ Abraham H. Maslow: *Motywacja i osobowość*. Tł. Paula Sawicka. Warszawa 1990. „Pax”.

I. Narodziny oświatowej innowacji

Community colleges służą narodowi od 100 lat i nadal wychodzą naprzeciw potrzebom społecznym poprzez opracowywanie innowacyjnych strategii uczenia się

– pisze David R. Pierce, emerytowany prezydent American Association of Community Colleges¹. Publikacje amerykańskich badaczy opisujących historię *community college* podkreślają rolę, jaką odegrały (i nadal odgrywają) zmiany społeczno-polityczne w procesie bardzo dynamicznego rozwoju tej instytucji. Najważniejszymi zasadami tkwiącymi u podstaw *community college* są: zasada otwartego dostępu, zasada równości, zasada przejrzystości oferowanych usług edukacyjnych oraz zasada diagnozowania i realizowania potrzeb społecznych. Jednak nie miałyby one dużego znaczenia, gdyby nie towarzyszyła im rzecz najważniejsza: nastawienie na nauczanie – uczenie się przez całe życie. Oczywiście nie mam tutaj na myśli jedynie dokształcania zawodowego, ale coś znacznie więcej – ogólną humanistyczną postawę, która chroni człowieka przed popadnięciem w zależność od „ideologii przeciętności”². Nie chodzi także o to, aby wmawiać ludziom, że będą zdolni do wykonywania każdego zawodu, jeżeli tylko tego zapragną. Humanistyczny wymiar uczenia się przez całe życie, albo inaczej: uczenia się, jak się uczyć przez całe życie, polega głównie na tym, aby – zgodnie z przesłaniem personalizmu oraz bez względu na rasę, płeć, status społeczny, wykształcenie

---

¹ „Community colleges have served the nation for a century, and they continue to respond to community needs with innovative strategies for learning”, zob. *Foreword* [w:] George B. Vaughan: *The Community College Story*. Washington, D.C. 2000. Community College Press. Cytaty z angielskiego w tłumaczeniu własnym autora.

² Andrzej Murzyn: *Filozofia edukacji...*, *op. cit.*

Niniejsza **darmowa publikacja** zawiera jedynie fragment pełnej wersji całej publikacji.

Aby przeczytać ten tytuł w pełnej wersji [kliknij tutaj](#).

Niniejsza publikacja może być kopiowana, oraz dowolnie rozprowadzana tylko i wyłącznie w formie dostarczonej przez NetPress Digital Sp. z o.o., operatora [sklepu na którym można nabyć niniejszy tytuł w pełnej wersji](#). Zabronione są jakiegokolwiek zmiany w zawartości publikacji bez pisemnej zgody NetPress oraz wydawcy niniejszej publikacji. Zabrania się jej od-sprzedaży, zgodnie z [regulaminem serwisu](#).

Pełna wersja niniejszej publikacji jest do nabycia w sklepie internetowym [Złote Ebooki](#).